

Environmentálna výchova (projekt)

Až keď sa vyrúbe posledný strom, otrávi posledná rieka, uloví posledná ryba, až vtedy pochopíme, že peniaze sa nedajú jesť.

John May

Vzťah človeka k životnému prostrediu

Príroda ako zdroj nevyčerpatel'ného a nezničiteľ'ného sa stáva ohraničeným umelým prostredím, v ktorom život začína byť ohrozený. Otázka stavu prírody ako základnej zložky životného prostredia a jej ochrany sa v súčasnosti stáva otázkou celospoločenskou a celosvetovou. Celý svet začína kričať o kríze vnímania seba samého a okolitého sveta. Je potrebné, aby človek zmenil svoj doterajší vzťah k sebe samému i k životnému prostrediu, aby pochopil, že chrániť všetko živé i neživé okolo nás znamená chrániť seba samého. Na to, aby sa vytvorili rozhodujúce základy zodpovedného vzťahu človeka k životnému prostrediu, je potrebné začať s realizáciou cieľavedomej výchovy už od útleho veku.

Environmentálna výchova v MŠ

Environmentálna výchova, ktorá sa realizuje v materských školách, poskytuje priestor a neohraničené možnosti na vytváranie základov zodpovedného vzťahu človeka k životnému prostrediu. Pre pochopenie problematiky je potrebné začať s cieľavedomou výchovou už u detí predškolského veku. Aby sme mohli lepšie spoznať prírodu, musíme ju pozorovať a skúmať. Svet prírody treba deťom približovať rôznymi činnosťami, aktivitami v triede i vonku. Priamy kontakt s prírodou je nenahraditeľný. Príroda môže plniť významnú edukačnú rolu, poskytuje deťom vždy dostatočné množstvo podnetov.

Ciele environmentálnej výchovy:

- vytvoriť nové vzory správania sa jednotlivcov, skupín a spoločenstiev vo vzťahu k životnému prostrediu,
- poskytnúť každému možnosť získať vedomosti, hodnoty a schopnosti potrebné pre ochranu životného prostredia,
- podporiť vedomie starostlivosti o hospodárske, sociálne, politické a ekologické súvislosti v mestách a na vidieku.

Vplyv environmentálnej výchovy na dieťa

Environmentálna výchova v materských školách poskytuje priestor a neohraničené možnosti na vytváranie základov zodpovedného vzťahu človeka k životnému prostrediu. V rámci environmentálnej výchovy sa dieťa v rámci svojich vekových a individuálnych osobitostí oboznamuje s podstatou ekologických zákonitostí, rozvíja si estetické cítenie a formuje humánny a morálny vzťah k ochrane a tvorbe životného prostredia. Získava poznatky, spôsobilosti, formuje sa jeho hodnotová orientácia, postoje a správanie.

V rámci environmentálnej výchovy materská škola poskytuje dieťaťu možnosť rozvíjať sa integrovane vo všetkých oblastiach rozvoja:

- v oblasti kognitívnej – získať primerané poznatky o ochrane prírody, vypestovať si základné návyky ekologického konania, spoznávať prírodu a jej význam,
- v oblasti sociálno - emocionálnej – rozvíjať emocionálny vzťah k prírode, ochrane života, vnímať krásy prírody, vyjadriť svoje city k okoliu, naučiť sa niest' zodpovednosť za svoje konanie,
- v oblasti perceptuálno - motorickej – rozvíjať zmyslové vnímanie, koordináciu zmyslových a pohybových orgánov, rozvíjať motorické zručnosti a sebaobslužné pracovné návyky potrebné pri ochrane prírody a životného prostredia.

Hlavné ciele environmentálnej výchovy v materskej škole

Cieľom je rozvíjať osobnosť dieťaťa tak, že na elementárnej úrovni bude:

- chápať a hodnotiť vzťahy medzi ním a životným prostredím v jeho okolí,
- chápať potrebu ochrany životného prostredia vôbec,
- získavať pozitívne postoje k ochrane a tvorbe životného prostredia.

Ochrana prírody a životného prostredia - chránime ovzdušie, pôdu, vodu, zvieratká a rastlinky

Ochrana životného prostredia alebo zriedkavo environmentálna ochrana sú činnosti, ktorými sa predchádza znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia alebo sa toto znečisťovanie alebo poškodzovanie obmedzuje a odstraňuje. Zahŕňa ochranu jeho jednotlivých zložiek alebo konkrétnych ekosystémov a ich vzájomných väzieb, ale aj ochranu životného prostredia ako celku.

Ochrana životného prostredia sa delí na :

- všeobecná ochrana prostredia - ochrana ovzdušia, pôdy, vody a pod.
- špeciálna ochrana prírody - ochrana významných častí prírody, napr. rastlín, živočíchov, chránených území a pod.
- ochrana kultúrnych pamiatok - ochrana diel, ktoré majú historickú, kultúrnu a umeleckú hodnotu

Vybrané metódy a formy:

- Prechádzky
- Exkurzie
- Zámerné pozorovanie prírody a pokusy
- Pohybové hry, pesničky, riekanky, minidivadielka
- Didaktické hry
- Čítanie, rozprávanie príbehov
- Beseda s poľovníkom, včelárom, bylinkárkou
- priama činnosť detí - zapájanie všetkých zmyslov s cieľom získania informácií,
- skúseností, precítenie, bádanie, pokus, experiment, manipulácia.
- exkurzie

AKTIVITY ZAMERANÉ NA ENVIRONMENTÁLNU SENZITIVITU

UMENIE V PRÍRODE

- mandaly/ mozaiky z prírodných materiálov
- zvieratká z prírodných materiálov
- sochy z prírodných materiálov
- listová postava
- maľovanie do snehu
- šperky z prírodnín

PRÍRODA VŠETKÝMI ZMYSLAMI

- ZRAK- aktivita *Fotoaparát. Bystré očko*
- CHUŤ- *Ako chutí les*
- SLUCH - *Orchester z prírodnín*
- ČUCH- *Ako vonia les, kokteil z prírody*
- HMAT- *Hmatky, Mój strom*

JESEŇ

- poznávať druhy pôdy - čo je to za hmotu- test vo fľaši s vodou,
- poznávať a pozorovať, ako sa pôda prevzdušňuje a zúrodňuje- zo života dážďoviek priame pozorovanie dážďoviek,
- spoznávať, čo chráni a vyživuje pôdu- kamarátky rastlinky- porovnávať zem pokrytú a nepokrytú rastlinami.
- pozorovať a poznávať zmeny v kríkoch a stromoch- ako sa menia kríky a stromy sfarbenie, štruktúra listov, zber listov, lisovanie.
- poznávať plody jesene-
- poznávať kolobeh organickej hmoty- založenie kompostu v záhrade-pozorovať rôzne štádia rozkladu, skúmať, čo zhnije a čo sa rozloží, čo do prírody nepatrí(roztriediť)
- pozorovať a poznávať, čo sa zmenilo v počasí- určovať silu a smer vetra, počúvať jeho zvuky, napodobňovať-pozorovať pohyb oblakov, let vtákov, rôzne spôsoby opadávaní listov(osika, javor, jaseň),vyrobiť si šarkana a púšťať ho,
- prebúdzat' enviromentálne cítenie a elementárne ochranárske postoje-výroba vtáčích búdok, vytvoriť kôpku konárov, raždia na prezimovanie ježka, zbierať materiál na zimné prikrmovanie vtákov- zrnká z ovocia.

ZIMA

- všímať si podstatné vlastnosti prírodných javov- ľad, cencúle, mráz, metelica, odmäk skúmať vlastnosti snehu(suchý, sypký, stlačený, zľadovatelný)- experimentovanie,
- objaviť a vyjadriť svoje pocity- hra na snehové vločky- dramatické etudy.
- poznať charakteristické znaky -vrany a vrabce- pozorovať vtákov, ich stopy v snehu, určovať smer pohybu, napodobniť ich pohyb,

- správať sa empaticky(na elementárnej úrovni)- staráme sa o kamarátov- pravidelne sa starať o vtáčiky, dopĺňať semenka do krmidiel, vešať loj na stromy.
- oboznámiť sa s podmienkami rastu rastlín
zasadiť žeruchu, pažitku do kvetináčov,
- samostatnosť, rozhodnosť a zodpovednosť - zázračné semenko - urobiť pokus s klíčením fazule v rôznych podmienkach.

JAR

- jasne a zrozumiteľne vyjadrovať myšlienky, keď vykukne prvá tráva- rast trávy, prvých jarých kvetov, pučanie stromov, kríkov, objavenie prvého hmyzu- pozorovať, vyjadrovať.
- v prírode- presádzať ihličnaté stromčeky, zavlažovať, vylepšovať pôdu rašelinou,
- osvojovať si mravné návyky a utvoriť si základy kultivovaného správania v prírode pozorovať návrat prvých krdľov, stavanie prvých hniezd, kŕmenie mláďat, počúvať spev vtákov
- utvárať si pozitívny vzťah k pracovným činnostiam- kvetinová záhrada- sadenie mladých sadeníc kvetov, zalievanie, odstraňovanie buriny.

LETO

- rozvíjať tvorivé myslenie - vyrobiť si svoj environmentálny kalendár
- Poznávame rozdiely medzi stojatou a tečúcou vodou- Ľubický potok.
- Motýlia farma- pozorovať vývoj motýľa
- Pozorujeme mravenisko

AKTIVITY

Počúvaj prírodu

Cieľ aktivity - pozorne počúvať všetky zvuky v prírode. Pokúsiť sa zvuky napodobniť (lístie šuští, vietor fičí, voda chrčí, dážď bubnuje, hmyz bzučí).

Privoňaj si k prírode

Cieľ aktivity – nájsť v prírode tri veci, napríklad kameň, kvetinu, mach a privoňať si ku každej z nich.

Pozri si prírodu zblízka

Cieľ aktivity – preskúmať a opísať tvary tela zvierat a hmyzu, ktoré pobejú po zemi.

Sušené kvety

Cieľ aktivity – vyrobiť kyticu, ktorá neuvädne. Natrhať kvety a potom ich zavesiť hore stonkami na háčik na chladné a suché miesto. Sledovať kvety až kým kytica nebude suchá (jeden až štyri týždne).

Zasad' si semienko na jedenie

Cieľ aktivity – zasadiť semienka, ktoré si po vyklíčení môžeme pridať pre chuť do šalátu (lucerna, žerucha, reďkovka...).

Odtlačky kvetov

Cieľ aktivity - vytvoriť do modelovacej hmoty odtlačky kvetov. Rozvalkať valčekom modelovaciú hmotu, kvet alebo list poriadne zatlačiť, kým je hmota mäkká, aby v nej kvet alebo list zanechal odtlačok.

Strom a štyri ročné obdobia

Cieľ aktivity – pozorovať strom v blízkosti materskej školy a opísať ho v každom ročnom období.

Jeseň – listy na stromoch menia farbu a opadávajú.

Zima – všetky listy zo stromu opadali.

Jar – na stromoch sa objavujú nové pupence.

Leto – stromy sú celé listnaté a na niektorých nájdeme i ovocie.

Objím svoj obľúbený strom

Cieľ aktivity – dať ruky okolo kmeňa stromu a zavrieť oči. Dotknúť sa rukami jeho kôry, privoňať, ako vonia jeho kmeň. Započúvať sa do zvukov lesa, hmyzu a vtákov žijúcich v korunách stromov. Dieťa si môže opatrne oprieť o kmeň stromu tvár a niečo mu zašepkať, ak bude chcieť.

Odtlačky kôry

Cieľ aktivity – list papiera pritlačiť k stromu a po ňom prechádzať voskovkou, kým sa na bielom papieri nezačne objavovať odtlačok kôry stromu (možno použiť voskovky rôznych farieb, robiť odtlačky rôznych stromov a porovnať ich).

Rôzne časti stromov

Cieľ aktivity – rozhovor o rôznych častiach stromu. Pozorovať stromy, opísať a správne

pomenúvať časti stromu.

Na čo slúžia korene stromu?

Cieľ aktivity – zistiť, aké dôležité sú korene pre strom. Korene strom vyživujú. Nasávajú vodu zo zeme, aby mal strom dostatok vlahy. Prečo potrebuje strom zem a vodu pre život?

Načo slúžia listy?

Vek stromu

Cieľ aktivity – nájsť peň stromu, sledovať na ňom letokruhy a určiť vek stromu. Spočítať letokruhy za pomoci učiteľky od stredu pňa po jeho okraj (každý letokruh predstavuje jeden rok života stromu).

Svet v malom

Cieľ aktivity – v kartónovej škatuli vytvoriť svet v malom, ktorý sa skladá z predmetov, čo našli v prírode (piesok, malé kamienky, šišky, konáriky...).

Stopy

Cieľ aktivity – vyhľadávať stopy zvierat v prírode a opísať ich. Sú to stopy zvieratá, ktoré skáče, alebo behá.

Pozoruj vtáky

Cieľ aktivity – pozorovať vtáky v blízkom okolí materskej školy, počúvať spev vtákov a určovať smer zvukov.

Ako ponúknuť vtáčikom potravu aj prístrešie

Cieľ aktivity – vytvoriť búdku pre vtáčikov a umiestniť ju v školskej záhrade. Krmiť vtáčiky a pozorovať ich, čo im najviac chutí.

DEŇ ZEME

22.4.

OBSAH :

Deň 22. apríl je už tradičný ako Deň Zeme. Máme radi našu planétu Zem, našu krajinu, prostredie v ktorom žijeme, a preto nám leží na srdci čistota a poriadok nášho okolia. Tento deň je veľmi významný pre všetkých ľudí, pretože si ho pripomínáme ako je dôležité chrániť prírodu, a že rovnováha všetkého živého na tejto planéte je vzácna a obdivuhodná. Deti z našej MŠ si pripomínajú tento Deň Zeme výtvarným a pracovným stvárnením prírody, poukazujú na nebezpečenstvo znečistenia prírody a dôležitosť starostlivosti o našu Zem.

CIEĽ PROJEKTU:

Cieľom nášho podujatia bude rozvíjať environmentálne povedomie detí tvorivým a hravým spôsobom, chrániť prírodu a starať sa o ňu, a tak zveľaďovať životné prostredie.

AKTIVITY:

- Kreslia, rozprávajú o prírode, rastlinkách, zvieratkách a živočíchoch. Vyjadria si svoj postoj ako sa správať k prírode a precvičia si svoje zručnosti kráčať po prírodnom teréne.
- Celá MŠ sa zapojí do úpravy nášho školského dvora. Zbierať budeme rôzne nečistoty ako kamene, papiere, upravíme pieskovisko, a pripravíme záhon na pestovanie byliniek a kvetov. Želáme si, aby naše okolie nebolo len krásne vyčistené v tento deň,

ale ostalo čisté po celý rok. Deň zeme v materskej škole bude dňom veselej nálady, rôznych hier a pracovných aktivít.

Pieseň na melódiu : Prší, prší

- Na plochu veľkého výkresu nakreslí Zem ako si ju ty predstavuješ.
- Vyjdeme na prechádzku do prírody v blízkom okolí našej obce, vezmeme so sebou vrece, hygienické rukavice a pozbierajme cestou všetko to , čo do prírody nepatrí.
- Poupratujeme okolie školského dvora, vyhrabaním starých listov, uprataním pieskoviska a vysadenie kvetov a byliniek do vonkajších kvetináčov.

1 Modrá starenka

Edukačný cieľ: Prebúdzat' u detí environmentálne cítenie, citlivosť na prejavy ničenia prírody a životného prostredia.

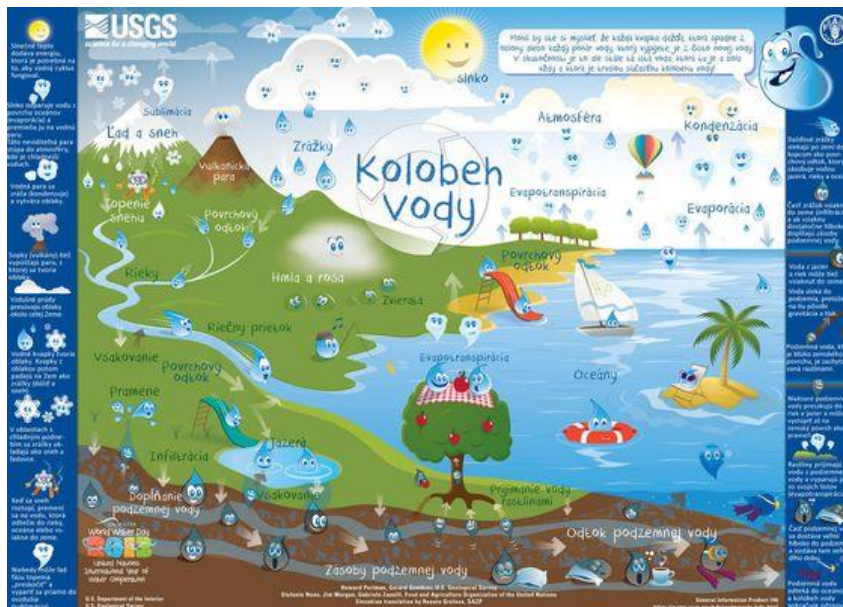
Edukačný materiál: Plagát – nakreslená zemeguľa. Kartičky s vecami, ktoré patria do prírody a ktoré prírode škodia.

Edukačná činnosť: Deti rozdělíme do troch skupín. Presunú sa k plagátu, na ktorom je nakreslená zemeguľa a kartičky s rôznymi predmetmi. Vpravo veci, ktoré patria do prírody (tráva, kvety, vtáčiky, stromy...), vľavo veci, ktoré do prírody nepatria (plastové fľaše, konzervy, papiere, hrnce, železo....). Pod obrázok veci, ktoré prírode škodia (dym z výfukov aut, benzín, nafta...). deti delia predmety podľa škodlivosti a neškodných pre prírodu bez účasti a zapojenia sa učiteľky do hry. Po vytriedení obrázkov deti vysvetlia prečo príslušný predmet je zaradený do príslušnej kategórie.

Edukačné pravidlo: Rozdeľovať predmety podľa škodlivosti a neškodlivosti prírody bez účasti zapojenia učiteľky.

DEŇ VODY

22.3

OBSAH: Voda v prírode a v živote človeka, kolobeh vody v prírode, význam vody a jej ochrana

Rozvíjať postoj k prírode a vyjadriť ho prostredníctvom rôznych výrazových prostriedkov

CIELE PROJEKTU:

- Získať základné poznatky o neživej prírode
- Rozvíjať vedomosti o vode
- Význam vody pre život
- Povrchová a spodná voda
- Oboznámenie detí o čistení vody a jej ochrane
- Oboznámiť deti s minerálnymi vodami

AKTIVITY:

- vedieme rozhovor o vode, jej význame pre život, ktorá je spodná, povrchová
- vysvetľujeme , čo je znečistená voda a na čo slúži čistička vôd
- Minerálne vody a kúpele
- Skupenstvá vody
- Vychádzka do okolia potoka
- Edukačnými hrami poznávame svet EH: Na obláčiky s. 133
Voda, Zem Vzduch s. 183
Jedna kvapka vody s. 102
- Kreslia dažďové kvapky, dúhu
- Modelujú s plastelínou, z pet. vrchnáčikov skladajú podľa predlohy kvapky, dúhu, živočíchov-kačky, bociany, labute, rybky, žabky
- Zhotovujú mraky, oblaky rôznymi technikami
- Vodník z PET fľaše.
- Vodníček z rolovaného papiera.
- Jazierko a žaby.
- Udržiavanie hygieny, umývanie rúk, umývanie tabule, zalievanie kvetín.
- Pokúsime sa o vyčistenie studničiek (Hra na záhradníka)
- Zaspievame si pieseň „Prší, prší“.
- Honduraský prales
- Pokusy s vodou

- Pri vychádzke pozorujeme vody potokov v okolí školy a obce.
- Všímame si okolitú prírodu.
- Pristavíme sa pri studničkách, pozorujeme tečúcu vodu.
- Zbierame kamienky pri potoku.
Prezentácia v PowerPointe.
- Myšlienková mapa v ActivInspire

PRÍLOHY: pracovné listy, omaľovánky, LEGO plániky